

ONDERWERP Toezeggingen nav commissievergadering RGW over statenbrief UMDL
DATUM 06-02-2024
DOCUMENTNUMMER UTSP-670190868-8
VAN Mirjam Sterk
AAN Commissie RGW

In de vergadering van uw commissie van 24 januari 2024 is de Statenbrief Subsidieregeling uitvoering Utrechtse Monitor Duurzame Landbouw (UMDL) 2024-2027 besproken. Ik heb u naar aanleiding hiervan toegezegd middels een memo te informeren over een drietal zaken omtrent de subsidieregeling.

Allereerst is toegezegd dat ik in gesprek zal gaan met de melkveehouders die hebben deelgenomen aan de pilot ter voorbereiding van de UMDL in de Kromme Rijn streek. Zij voelen zich niet gehoord door de provincie en geven aan dat de streefwaarden in de regeling te streng zijn. Ik constateer dat de communicatie tussen de drie partijen, te weten de deelnemers, de adviesbureaus en de provincie niet goed is verlopen. De bedoeling van de pilot was om een monitor met KPI's met drempelwaarden en streefwaarden te bespreken en na te gaan wat de aandachtspunten zijn voor een daaraan gekoppelde stimulerings- en waarderingsregeling. Opdat de ondernemers betrokken worden en kenbaar kunnen maken in hoeverre ze aan maatschappelijke doelen voor natuur, water en klimaat bijdragen en welke stappen ze maken. Ik ga met de boeren die deel deelnemen aan de pilot Kromme Rijnstreek Melkveehouderij in gesprek over het proces tot nu toe en eventuele vervolgstappen. De streefwaarden in de UMDL zijn gekoppeld aan de doelen van het UPLG in 2030 of 2035. Tegelijkertijd liep er een tweede pilot over de UMDL in het veenweidegebied, die naar tevredenheid van de deelnemende melkveehouders is verlopen.

Over de UMDL en de KPI's wil ik het volgende melden.

In het UPLG hebben we doelsturing opgenomen als een mogelijk sturend principe. Hierbij staat het de ondernemers vrij hoe ze hun prestaties willen verbeteren. Uiteraard gaan wij dit wel op verschillende manieren faciliteren. Verschillende maatregelen die hiervoor ingezet kunnen worden staan in het UPLG genoemd, onder meer: ondersteuning bij voer- en managementmaatregelen, subsidiëring vanuit de GLB-middelen en het opstellen van duurzame bedrijfsplannen. Ook hier wil ik nogmaals benadrukken dat financiering door het Rijk van de plannen, zoals die in het concept-UPLG zijn verwoord essentieel zijn, om de gewenste verduurzaming van de agrarisch sector daadwerkelijk te realiseren.

De UMDL zien wij hierbij als een belangrijk meetinstrument en kennisinstrument om verduurzaming inzichtelijk te maken én als stimulan. De ondernemer kan sturen op doelen die hij/zij zelf in de hand heeft en die bijdragen aan de UPLG doelen. Deelname is vrijwillig en de ondernemer beslist zelf welke prestaties worden nagestreefd. De beloning van de provincie is beperkt maar de ondernemer heeft de mogelijkheid de provinciale beloning stapelen met beloningen uit de markt, maatschappij en andere overheden. Daarnaast kan door kennisuitwisseling over managementmaatregelen mogelijk kosten (op bijvoorbeeld krachtvoer) bespaard worden. De provincie is in overleg met het waterschap om na te gaan of daar mogelijkheden voor stapeling van beloning zijn.

We gaan in 2024 en de jaren daarna met de landbouw en andere stakeholders de UMDL 2024-2027 volgen en evalueren ten aanzien van de KPI's, de regeling en de kennisuitwisseling. Met de deelnemende melkveehouders en stakeholders zullen we komend jaar nagaan of de tussenstappen aanpassing behoeven. Streefwaarden moeten niet alleen realistisch zijn maar ook bijdragen aan de lange termijn doelen van het UPLG. Tegelijkertijd is het ook zo dat niet alle bedrijven in staat zullen zijn de hoogste streefwaarden te halen op alle KPI's. Bovendien vinden wij

het belangrijk om prestaties van de groep agrariërs die nu al heel goed scoort ook inzichtelijk te kunnen maken en wij willen deze groep ook iets kunnen bieden om nog een stapje extra te zetten.

Ten tweede heb ik toegezegd dieper in te gaan op de kosteneffectiviteit. Er is € 1.320.000,- vrijgemaakt voor de beloning van 100 melkveehouders, vier jaar lang. De subsidie wordt aangevraagd door de Utrechtse collectieven of een samenwerking daarvan. Zij kunnen maximaal € 358.000,- aanvragen voor uitvoering van deze stimuleringsregeling en kennisregeling. Dat is een overhead van 27%. Dat is relatief hoog, bijvoorbeeld in vergelijking met de Subsidieregeling Natuur en Landschap, waarbinnen collectieven maximaal 15 % overhead in rekening mogen brengen. Het is een nieuw instrument en we willen de collectieven ruimte bieden om ervaring op te doen en de benodigde (ICT-) capaciteit op te bouwen. De intake gesprekken, gegevens verwerking, opleiding van medewerkers, communicatie en jaarrapportages zullen in het begin meer tijd vergen dan wanneer de collectieven meer ervaring hebben opgebouwd.

Daarnaast is € 200.000,- voor vier jaar beschikbaar voor de kennisontwikkeling van de 100 deelnemers. Ook dit is als het ware een investering in de toekomst. Werken met KPI's is nieuw en het werkt stimulerend als boeren met elkaar kennis op doen en ervaringen kunnen uitwisselen met advies en ondersteuning van onafhankelijke experts. De eerste 100 deelnemers zijn straks de ambassadeurs voor nieuwe deelnemers.

Naast de hierboven genoemde posten is ook nog voorzien in post van € 122.000,- voor de provincie. Hiermee worden de kosten gedekt van de Stuurgroep, controle en evaluaties van de UMDL. O.a. om het doelbereik aan het UPLG in beeld te brengen.

Ten derde, zou ik u nader informeren over het toezicht op de collectieven. Allereerst wil ik hierbij opmerken dat de provincie goede ervaringen heeft in de samenwerking met collectieven. Niet alleen bij het Agrarisch Natuur- en Landschapsbeheer (ANLb), maar ook in gebiedsprocessen en binnen Klimaatlim Boeren op Veen. Ook voor de UMDL heb ik gekozen voor de collectieven vanwege hun betrouwbaarheid, resultaatgerichtheid en draagvlak in de sectoren.

Naast dit vertrouwen, heb ik ook in de regeling de nodige waarborgen ingebouwd om het goede gesprek met de collectieven te kunnen voeren en toezicht te kunnen houden op de uitvoering. Ik ontvang jaarlijks voortgangsrapportages met daarin de actuele scores van de deelnemers, de ontwikkelingen daarin, de uitgekeerde beloningen en financieel overzicht van de inzet van de collectieven. Deze rapportages zal ik ook bespreken in de Stuurgroep die we zullen formeren in 2024. In het uiterste geval kan ik op basis van de subsidieregeling UMDL 2024-2027 de subsidiebedragen bijstellen.